

Ważnym punktem jego wystąpienia była także globalizacja kultury medialnej i pytanie, czy wspiera ona różnorodność kulturową, a jeżeli tak, to w jaki sposób.

Niezwykle ciekawe były również kolejne prezentacje w ramach sesji otwierających symposium. Profesor Michael Lucken (Institut National des Langues et Civilisations Orientales) skupił się na nieoczywistych relacjach pomiędzy Japonią a starożytną Grecją, a dr Lane Crotchers (Illinois State University) przeanalizował relacje między Stanami Zjednoczonymi a Chinami w kontekście *soft power*, kapitału i popkultury.

Interdyscyplinarność symposium pozwoliła na spotkanie się badaczy z obszarów nauk politycznych, socjologii, kulturoznawstwa, studiów międzynarodowych oraz filologii. Tematyka wystą-

pień dotyczyła więc zarówno zaangażowania aktorów politycznych w przepływ kultury na świecie, w tym także pojęcia *soft power* (jego nowych ujęć, konceptualizacji i zastosowania w 2022 r.) czy polityki kulturalnej, jak i odbioru produktów wschodnioazjatyckiej kultury medialnej na świecie przez szeroką publiczność (glokalizacja, hybrydowość, transnarodowość). Badacze próbowali odpowiedzieć na pytanie postawione przez organizatorów, czy dobra kultury Azji Wschodniej, postrzegane jeszcze do niedawna jako odmienne i egzotyczne, stają się nowym „głównym nurtem” i jakie mogą być tego konsekwencje polityczne oraz w obszarze badań nad tą tematyką.

Julia Trzcńska

Kimono. Nieprzebrane inspiracje,
Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, Kraków
20 listopada 2022 r. – 10 kwietnia 2023 r.

W Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha w Krakowie została przygotowana wystawa kimon, która była z kilku względów szczególna. Wystawę prezentowano w Galerii Europa – Daleki Wschód, a znakomicie przygotowanej ekspozycji towarzyszyły różnego rodzaju ubogacenia, o których warto wspomnieć. Jednak to przede wszystkim wybór i jakość prezentowanych eksponatów oraz przygotowanie ekspozycji są dla wysokiej oceny całego przedsięwzię-

cia najważniejsze. Na wystawie, której kuratorem była Joanna Haba, zaprezentowano obiekty z bogatych zbiorów Muzeum Manggha, rozbudowywanych m.in. dzięki darowiznom z Japonii. Najstarsze pokazywane na wystawie kimono pochodziły z początku XX wieku, zaś najnowsze zostały stworzone przez współczesnych projektantów i są bardzo ciekawą próbą interpretacji tego historycznego ubioru.

Kimono to japoński tradycyjny strój, głównie, choć nie tylko, kobiecy. Charakterystyczna jest różnorodność

DOI: 10.4467/23538724GS.23.018.18164

odmian kimona, będąca interesującym zagadnieniem dla historyków ubioru – *furisode*, *uchikake*, *kurotomesode*, *irotomesode*, *bōmongi*, *tsukesage*. Wystawa przybliża ten fascynujący oraz skomplikowany świat japońskiej historycznej mody kobiecej polskiemu widzowi. Co więcej, kimono może być samo w sobie nie tylko wysokiej klasy obiektem rzemiosła artystycznego, ale po prostu dziełem sztuki. I jako takie bywa często eksponowane na stałych kolekcjach w największych muzeach świata. Dlatego prezentacja tego właśnie obiektu w muzeum, na wystawie monograficznej, nie powinna nikogo dziwić. Wszak po wystawie „Items: Is Fashion Modern?”, zorganizowanej w 2017 r. w nowojorskim Museum of Modern Art (MoMA) status ubrania jako obiektu muzealnego i przedmiotu kolekcjonerskiego nie może już budzić żadnych wątpliwości.

Należy podkreślić, że w Japonii kimono nie jest jedynie tradycyjnym, historycznym strojem kobiecym. Nie jest także tylko gadżetem, który ma służyć właściwej oprawie spaceru po świątyniach w Kioto. Kimona to dziś nadal wspaniałe, ręcznie wykonywane dzieła sztuki, będące ważnym elementem kultury materialnej i rzemiosła Japonii. Potrafią przy tym kosztować tyle, ile całkiem dobry nowy samochód, a ich krótkie użyczenie – co dotyczy w szczególności uroczystości ślubnych – stanowi wydatek rzędu kilkudziesięciu tysięcy złotych.

Znakomitym pomysłem zrealizowanym na wystawie w Muzeum Manggha było ukazanie inspiracji tradycją japońskich kimon i jej kontynuacji w dziełach polskich projektantów mody, takich jak Joanna Hawrot, Monika Tatiana Idzikowska, Antonina Kondrat czy Dominik Lisik. Oczywiście, co także charakterystyczne dla krakowskiej Mangghi, wystawie towarzyszyły liczne wydarzenia towarzyszące, zaplanowane przez cały okres jej trwania, od listopada 2022 do kwietnia 2023 r. Należały do nich m.in. oprowadzania kuratorskie, wykłady, warsztaty szycia, pokaz mody z kimonem w roli głównej.

Niestety, nie został wydany katalog wystawy. Bardzo szkoda, zważywszy że katalogi wystaw organizowanych przez Muzeum Manggha są zawsze znakomitymi publikacjami – zarówno pod względem treści, jak i formy. Rekomensatą jest jednak wydany przy okazji wystawy *Leksykon tradycyjnych wzorów japońskich* autorstwa Joanny Haby i pod redakcją Anny Król (Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, Kraków 2022, ss. 332), więc osoby zainteresowane tytułową tematyką mogą czuć się usatysfakcjonowane. Jest to bardzo interesująca i godna uwagi książka, stanowiąca *sui generis* przewodnik po kulturze Japonii.

Kamil Zeidler